

D 1/95

Tillsynsmyndigheten i konkurser i X län har till Kommerskollegium inkommit med två anmälningar avseende auktoriserade revisorn A-son. Den ena gäller ett metallbearbetningsbolag (Metallbolaget) och det andra ett bolag som sålt trädgårds- och hushållsprodukter (Försäljningsbolaget). Ärendena har överförts till Revisorsnämnden (RN) som den 1 juli 1995 övertagit Kommerskollegiums ansvar för revisorsfrågor. Enligt övergångsbestämmelser till lagen (1995:528) om revisorer skall ärendet prövas enligt äldre bestämmelser d.v.s. enligt förordningen (1973:221) om auktorisation och godkännande av revisorer (revisorsförordningen).

Metallbolaget

A-son var vald revisor i Metallbolaget, vilket startade sin verksamhet år 1987 och gick i konkurs i augusti 1992. Av konkursförvaltarens berättelse framgår bl.a. följande.

Metallbolaget hade under hela sin existens problem med lönsamheten. Under första verksamhetsåret 1987/88 uppgick det ansamlade värdet på maskiner och inventarier samt balanserade utvecklingskostnader till närmare en halv miljon kronor. Några avskrivningar företogs inte. Om sådana hade gjorts i normal omfattning skulle aktiekapitalet till största delen ha varit förbrukat och bolaget således ha varit likvidationspliktigt. Någon kontrollbalansräkning upprättades inte.

Det lämnas ingen förklaring till de uteblivna avskrivningarna i årsredovisningen. A-sons revisionsberättelse för verksamhetsåret 1987/88 är ren.

Vid granskningen av Metallbolagets bokföring för 1991/92 har konkursförvaltaren noterat att ingen ankomststämpling eller attestering av fakturor/verifikationer skedde i bolaget. En del fakturor bokfördes inte när de kom utan först när de betalades. På grund härav kom de att hänföras till fel räkenskapsår. Om periodiseringarna varit korrekta skulle det egna kapitalet enligt konkursförvaltaren ha varit förbrukat även 1990/91. A-sons revisionsberättelse är ren också för detta år.

Bolagets redovisning inklusive grundbokföring ombesörjdes av en person som var anställd på samma revisionsbyrå (samma lokalkontor) som A-son.

A-son har anfört att ett bolag med endast 50 000 kronor i aktiekapital under sitt startskede vid olika tidpunkter har förbrukat del av eller hela sitt aktiekapital. Han bedömde dock att värdet av maskiner och inventarier i Metallbolaget klart översteg det bokförda värdet vid bokslutstillfället 87/88. Även hösten 1991 då han granskade räkenskaperna för 1990/91 gjorde han denna bedömning. Formellt upprättades inga kontrollbalansräkningar, men utifrån hans bedömningar av värdet på inventarierna var kapitalet intakt. A-son medger att bolagets fakturahantering var bristfällig. Han har vidare tillstått att bolagets bokföring sköttes av en anställd på revisionsbyrån men framhållit att detta gjordes på Metallbolagets egen dator.

RN gör följande bedömning.

RN har tagit del av A-sons dokumentation över revisionen av räkenskaperna 1990/91. De anteckningar, beräkningar osv. som finns är gjorda av den person på revisionsbyrån som skötte bolagets bokföring, möjligen i samband med bokslutsupprättandet. A-son har satt sin signatur här och var, men vad hans granskning bestått i och resultatet av den går inte att

utläsa. Någon granskningsplan finns inte. Av dokumentationen kan inte heller utläsas på vad A-son grundat sin bedömning beträffande värdet av Metallbolagets maskiner och inventarier.

RN konstaterar att A-son i allt väsentligt förefaller ha förlitat sig på den medarbetare på revisionsbyrån som skötte bolagets bokföring och att han inte företog några egna kontroller. Detta strider i sig mot god revisionsred. Den omständigheten att medarbetaren ombesörjde även Metallbolagets grundbokföring innebär dessutom att A-son brutit mot jävsbestämmelsen i 10 kap 4 § 2 aktiebolagslagen, enligt vilken den ej kan vara revisor som är verksam i samma företag som den som yrkesmässigt biträder bolaget vid grundbokföringen. Att redovisningsuppdraget utfördes på Metallbolagets dator ändrar inte jävsförhållandet.

Enligt 15 § bokföringslagen skall årlig avskrivning ske på anläggningstillgång med minst belopp som svarar mot lämplig avskrivningsplan om tillgången inte uppenbarligen redan är tillräckligt avskriven. RN konstaterar att Metallbolaget skulle ha gjort avskrivningar på maskiner och inventarier redan under bolagets första räkenskapsår. A-son borde ha agerat för att åstadkomma detta. När så inte skedde skulle han ha gjort en anmärkning i sin revisionsberättelse.

Det framstår som anmärkningsvärt att A-son inte heller vare sig i revisionsberättelsen eller på annat sätt anmärkte på bolagets bristfälliga fakturahantering.

Försäljningsbolaget

A-son var vald revisor i Försäljningsbolaget som försattes i konkurs i april 1993. Konkursförvaltaren har framfört anmärkningar beträffande bolagets årsredovisning för räkenskapsåret 1991/92 vilken reviderats av A-son. Den bokförda planmässiga avskrivningen har där återförts till mer än hälften såsom avskrivning under plan. Någon reserv i form av överavskrivning fanns dock inte, varför konkursförvaltaren anser att förfarandet inte var förenligt med god redovisningsred. Vidare aktiverades utvecklingskostnader under året men några avskrivningar av dessa gjordes inte. Den i årsredovisningen upptagna fakturerade försäljningen inkluderade skadestånd från ett dotterbolag om 1,2 miljoner kronor. Årsresultatet påverkades sålunda positivt med skadeståndsbeloppet. Konkursförvaltaren anser att en särskild notering borde ha gjorts om detta i årsredovisningen. På grund av ovan angivna förhållanden finner konkursförvaltaren skäl att anta att årsredovisningen uppvisade ett mer positivt resultat än vad som varit det faktiska utfallet.

A-son hävdar att han inte kommenterat den återförde avskrivningen i sin revisionsberättelse eftersom företagsledningen ställde i utsikt att bolaget skulle sälja sina inventarier till ett belopp överstigande bokfört nettovärde. Företagsledningen hade vidare gjort gällande att bolaget skulle kunna erhålla ersättning för de balanserade utvecklingskostnaderna.

RN gör följande bedömning.

Det har framkommit att A-sons granskningsunderlag i här aktuella avseenden uteslutande utgjordes av information från företagsledningen. A-son har inte hävdat och det framgår inte heller av hans dokumentation att han på något sätt skulle ha kontrollerat och bedömt riktigheten i den information som lämnats honom. Granskningen har således inte utförts enligt god revisionsred. Att företagsledningens bedömningar av värdet på inventarier och balanserade utvecklingskostnader senare (efter revisionsberättelsens avgivande) visat sig vara rimliga kan inte ursäktas A-sons underlåtenhet att vidta egna granskningar i samband med revisionen. Oavsett vilket värde som åsatts balansposterna i fråga skulle dessutom lagenliga avskrivningar ha gjorts. A-son borde ha anmärkt på att detta underlåtit.

A-son borde vidare ha verkat för att skadeståndet, vilket uppgick till 14 % av bolagets totala intäkter, särredovisades.

Inte heller i detta uppdrag har det varit möjligt för RN att bilda sig en uppfattning om A-sons revisionsinsatser. De granskningsåtgärder som dokumenterats har i allt väsentligt utförts av medarbetare på byrån och vad A-son själv gjort framgår inte av materialet.

RNs sammanfattande bedömning

RN finner sammanfattningsvis att A-sons revisionsinsatser i de båda uppdragen varit otillräckliga och inte svarat mot god revisionssed. Hans dokumentation av revisionsinsatserna uppfyller inte revisorsföreskrifternas krav. Han har dessutom brutit mot aktiebolagslagens jävsbestämmelser. A-son har härigenom i sådan grad åsidosatt sina plikter som revisor att disciplinär åtgärd måste vidtagas. Med stöd av 23 § revisorsförordningen meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av Revisorsnämndens ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Siv Björs, Anne-Charlotte Eggwertz, Elisabet Fura-Sandström, Jan-Erik Moreau, Eva-Britt Nordhall, Per Thorell och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell samt avdelningsdirektören Gunilla Arvidsson, föredragande.